

Czwartek, 25 marca 2010 r.

Wpływ światowego kryzysu finansowego i gospodarczego na kraje rozwijające się oraz na współpracę na rzecz rozwoju

P7_TA(2010)0089

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie wpływu światowego kryzysu finansowego i gospodarczego na kraje rozwijające się oraz na współpracę na rzecz rozwoju (2009/2150 (INI))

(2011/C 4 E/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając szczyt G20, który odbył się w Pittsburgu w dniach 24 i 25 września 2009 r., oraz szczyt G20, który odbył się w Londynie w dniu 2 kwietnia 2009 r.,
- uwzględniając szczyt G8, który odbył się we włoskim mieście L'Aquila w dniach od 8 do 10 lipca 2009 r.,
- uwzględniając deklarację milenijną ONZ z dnia 8 września 2000 r., w której ustalono milenijne cele rozwoju, określone wspólnie przez społeczność międzynarodową między innymi z myślą o zwalczaniu ubóstwa i głodu,
- uwzględniając Europejski konsensus w sprawie rozwoju ⁽¹⁾ oraz Europejski kodeks postępowania ws. komplementarności i podziału pracy w ramach polityki rozwoju ⁽²⁾,
- uwzględniając konsensus z Monterrey przyjęty na międzynarodowej konferencji w sprawie finansowania rozwoju, która odbyła się w dniach od 18 do 22 marca 2002 r. w Monterrey w Meksyku,
- uwzględniając deklarację paryską dotyczącą skuteczności pomocy oraz plan działania z Akry,
- uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) zatytułowane „Skutki światowego kryzysu finansowego dla krajów o niskim dochodzie – Aktualizacja”, opublikowane we wrześniu 2009 r.,
- uwzględniając sprawozdanie MFW zatytułowane „Światowa prognoza gospodarcza – Podtrzymywanie ożywienia gospodarczego”, opublikowane w październiku 2009 r.,
- uwzględniając sprawozdanie MFW pt. „Aktualizacja światowych perspektyw gospodarczych” opublikowane w styczniu 2010 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Banku Światowego zatytułowane „Ochrona postępu: Wyzwania stojące przed krajami o niskim dochodzie w okresie światowej recesji”, opublikowane we wrześniu 2009 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Banku Światowego z czerwca 2009 r. pt. „Global Development Finance 2009: Charting a Global Recovery” (Finansowanie rozwoju na świecie w 2009 r.: wytyczanie drogi ku odbudowie światowej gospodarki),
- uwzględniając sprawozdanie Banku Światowego pt. „Perspektywy gospodarcze na świecie – kryzys, finanse i wzrost” opublikowane w styczniu 2010 r.,
- uwzględniając europejskie sprawozdanie na temat rozwoju z 2009 r., zatytułowane „Przewycięzanie afrykańskiej słabości wobec zagrożeń – Tworzenie nowego europejskiego podejścia”, opublikowane w październiku 2009 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 46 z 24.2.2006, s. 1.

⁽²⁾ Konkluzje Rady 9558/07 z dnia 15 maja 2007 r.

Czwartek, 25 marca 2010 r.

- uwzględniając badanie przeprowadzone przez firmę doradczą HTSPE, zatytułowane „Plan działań na rzecz skuteczności pomocy: Korzyści wynikające z europejskiego podejścia”, przygotowane na zlecenie Komisji i opublikowane w październiku 2009 r.,
- uwzględniając sprawozdanie zespołu zadaniowego ONZ ds. przewycięzenia problemu niewykonania milenijnych celów rozwoju, zatytułowane „Umacnianie światowego partnerstwa na rzecz rozwoju w okresie kryzysu”, opublikowane we wrześniu 2009 r.,
- uwzględniając sprawozdanie UNCTAD pt. „Handel i rozwój 2009” opublikowane we wrześniu 2009 r.,
- uwzględniając sprawozdanie UNCTAD „Kraje najsłabiej rozwinięte 2009: zarządzanie państwem i rozwojem”,
- uwzględniając rezolucję z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie światowego szczytu FAO i bezpieczeństwa żywnościowego ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2009 r. w sprawie wpływu światowego kryzysu finansowego i gospodarczego na kraje rozwijające się oraz na współpracę na rzecz rozwoju ⁽²⁾,
- uwzględniając swoje posiedzenie z udziałem ekspertów, poświęcone wpływowi światowego kryzysu finansowego i gospodarczego na kraje rozwijające się oraz na współpracę na rzecz rozwoju, które odbyło się w dniu 10 listopada 2009 r., a w szczególności wystąpienie prof. Guttorma Schjelderupa na temat nielegalnych przepływów pieniężnych i rajów podatkowych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2009 r. w sprawie szczytu G20 w Pittsburghu w dniach 24-25 września 2009 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie rocznych sprawozdań Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR) ⁽⁴⁾ za rok 2007,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie nowego instrumentu finansowego na rzecz rozwoju w związku z MDG (Milenijne Cele Rozwoju) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wspólną rezolucję w sprawie wpływu kryzysu finansowego na państwa AKP, przyjętą przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE w Luandzie dnia 3 grudnia 2009 r.,
- uwzględniając orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 listopada 2008 r. dotyczące podstawy prawnej decyzji 2006/1016/WE ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2009/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych ⁽⁷⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 kwietnia 2009 r. zatytułowany „Wspieranie krajów rozwijających się w pokonywaniu kryzysu” (COM (2009)0160),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 5 kwietnia 2005 r., zatytułowany „Nowe źródła finansowania rozwoju: Przegląd możliwości” (SEC(2005)0467),
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 18 i 19 maja 2009 r. na temat wspierania krajów rozwijających się w pokonywaniu kryzysu,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2009)0102.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2009)0029.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2009)0028.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0185.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 290 E z 29.11.2006, s. 396.

⁽⁶⁾ Sprawa nr C-155/07, *Parlament Europejski przeciwko Radzie Unii Europejskiej*; Dz.U. C 327 z 20.12.2008, s. 2.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 63.

Czwartek, 25 marca 2010 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 września 2009 r. pt. „Spójność polityki na rzecz rozwoju – stworzenie ram politycznych dla podejścia obejmującego całą UE” (COM (2009) 0458) i konkluzje Rady do Spraw Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 17 listopada 2009 r. na temat spójności polityki na rzecz rozwoju oraz ram operacyjnych skuteczności pomocy na rzecz rozwoju,
 - uwzględniając konferencję ONZ w sprawie światowego kryzysu finansowego i gospodarczego oraz jego wpływu na rozwój oraz uwzględniając przyjęcie wyników tej konferencji przez Zgromadzenie Ogólne ONZ (rezolucja 63/303 z dnia 9 lipca 2009 r.),
 - uwzględniając konferencję w sprawie innowacyjnych metod finansowania, która odbyła się w Paryżu w dniach 28 i 29 maja 2009 r., oraz międzynarodową konferencję w sprawie finansowania rozwoju, która odbyła się w Ad-Dausze od 28 listopada do 2 grudnia 2008 r.,
 - uwzględniając zalecenia komisji ekspertów przy przewodniczącym Zgromadzenia Ogólnego ONZ, dotyczące reform międzynarodowego systemu monetarnego i finansowego, opublikowane w marcu 2009 r.,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinie Komisji Handlu Międzynarodowego i Komisji Gospodarczej i Monetarniej (A7-0034/2010),
- A. mając na uwadze, że wzrost gospodarczy w krajach wschodzących i rozwijających się wyniósł w 2009 r. zaledwie 2,1 %, podczas gdy w 2008 r. wyniósł on 6,1 %,
- B. mając na uwadze, że według oczekiwań poziom światowego handlu towarami spadnie w 2009 r. o 17 %, a równocześnie poziom inwestycji w handel i infrastrukturę spada w wyniku kryzysu kredytowego, oraz że kryzys w sposób szczególny dotknął kraje najsłabiej rozwinięte,
- C. mając na uwadze, że światowe instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, by sprostać potrzebom krajów rozwijających się i staną przed poważnymi ograniczeniami kredytowymi, jeżeli nie zgromadzą większego kapitału,
- D. mając na uwadze, że nie należy pomijać skutków światowego kryzysu w krajach rozwijających się o średnim dochodzie,
- E. mając na uwadze, że luki w przepisach, nadzorowanie i kontrolowanie sektora finansowego oraz niedociągnięcia obowiązujących systemów nadzoru i wczesnego ostrzegania oraz niektóre strategie międzynarodowych instytucji finansowych spowodowały i przyspieszyły kryzys systemowy o zasięgu światowym, wymagający zmiany istniejących paradygmatów, w tym kompensaty i podziału obciążeń na szczeblu międzynarodowym,
- F. mając na uwadze, że raje podatkowe są miejscem ukrywania pieniędzy i stanowią zachętę do podkopywania systemu dobrych rządów, zwłaszcza w odniesieniu do opodatkowania i zasad państwa prawa; mając na uwadze, że nielegalne przepływy kapitału z krajów rozwijających się szacowane są na 641 do 941 mld USD, co odpowiada w przybliżeniu dziesięciokrotnej wartości światowej pomocy na rzecz rozwoju,
- G. mając na uwadze, że według sprawozdania rocznego za rok 2008 Transparency International korupcja na skalę światową osiągnęła już poziom 50 mld dolarów amerykańskich, tj. blisko połowę światowej oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) i inwestycji niezbędnych do osiągnięcia celów w zakresie wody pitnej i warunków higieny publicznej;
- H. mając na uwadze, że Unia Europejska jest największym ofiarodawcą, który w 2008 r. dostarczył około 60 % sumy światowej pomocy, a Komisja przewiduje, że w 2009 r. niedobór w realizacji zobowiązań oficjalnej pomocy rozwojowej wyniesie 22 mld USD,
- I. mając na uwadze, że spadek produktywności gospodarek rozwiniętych spowodowany światowym kryzysem z pewnością doprowadzi do ograniczenia oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), w czasach gdy pomoc zewnętrzna ma nadrzędne znaczenie dla krajów rozwijających się,

Czwartek, 25 marca 2010 r.

- J. mając na uwadze, że całe wsparcie finansowe ze strony UE (99 %) pochodzi z dotychczasowych zobowiązań; 8,8 miliarda przekazuje się wcześniej, co może pociągnąć za sobą niebezpieczeństwo, że w nadchodzących latach zmniejszy się dostępność środków pomocy na rzecz rozwoju,
- K. mając na uwadze, że europejskie podejście do skuteczności pomocy może przynieść poprawę skuteczności o 3 do -6 mld euro rocznie w okresie od 2010 do 2015 r.,
1. jest w pełni świadom, że w minionych dwóch latach nastąpiła seria kryzysów światowych (żywnościowy, energetyczny, klimatyczny, finansowy, gospodarczy i społeczny), które mają poważny wpływ na kraje uprzemysłowione i wschodzące oraz druzgoczące konsekwencje dla ubogich grup ludności w krajach rozwijających się, jako że ponad 200 milionów pracowników na całym świecie narażonych jest na skrajne ubóstwo, a ponad jedna szóstą ludności świata cierpi głód;
 2. podkreśla, że UE zobowiązana jest pomagać krajom rozwijającym się w uporaniu się z obciążeniami wynikającymi ze światowego kryzysu gospodarczego i zmian klimatycznych, za które kraje te nie ponoszą odpowiedzialności; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do pełnej realizacji ich zobowiązań w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) na rzecz krajów rozwijających się
 3. wzywa do większego zaangażowania w realizację milenijnych celów rozwoju do 2015 r. i apeluje o bardziej skoordynowane działania w perspektywie przeglądu milenijnych celów rozwoju, który zostanie przeprowadzony w 2010 r.; wzywa wszystkie państwa członkowskie do maksymalnego wsparcia szczytu ONZ 2010 ws. MCR oraz uzgodnienia wspólnego stanowiska na ten szczyt;
 4. wzywa państwa członkowskie, by w pełni zrealizowały swoje zobowiązania w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej zarówno w kontaktach dwustronnych jak i wielostronnych;
 5. zwraca się do państw członkowskich o zwiększenie poziomu oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) w celu osiągnięcia wspólnego celu, jakim jest przeznaczanie na tę pomoc 0,56 % dochodu narodowego brutto do 2010 r. i 0,7 % do 2015 r.; ponadto apeluje, by przyspieszyły wysiłki o poprawę skuteczności pomocy, wdrażając deklarację paryską i plan działań z Akry poprzez lepszą koordynację swoich działań, poprawę przewidywalności i trwałości mechanizmów pomocowych, zwiększenie szybkości dostaw pomocy, dalsze udostępnianie pomocy, a także poprzez poprawę zdolności odbiorców pomocy do jej przyjęcia; popiera nową międzynarodową inicjatywę na rzecz przejrzystości pomocy, której celem jest zwiększenie dostępności informacji na temat pomocy i ułatwienie dostępu do tych informacji, zwiększając tym samym jej legalność i umożliwiając jej jak najskuteczniejsze wykorzystywanie w zwalczaniu ubóstwa; wzywa wszystkie państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do poparcia tej inicjatywy;
 6. podkreśla, że chociaż realizacja zobowiązań w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej jest niezbędna, nie wystarczy ona do zaspokojenia pilnych potrzeb rozwojowych, i ponownie wzywa Komisję, by aktywnie wspierała istniejące już innowacyjne instrumenty finansowania rozwoju i by w trybie pilnym wskazała dodatkowe innowacyjne źródła finansowania;
 7. z niepokojem odnotowuje zmniejszenie wysiłków w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej na rzecz zdrowia publicznego – w szczególności w odniesieniu do prawa do zdrowia i opieki w zakresie życia płciowego i reprodukcyjnego – co jest zasadnicze dla osiągnięcia milenijnych celów rozwoju; zwraca uwagę, że zdrowa, silna siła robocza jest warunkiem koniecznym dla rozwoju gospodarczego;
 8. zwraca się do Komisji o dalsze kontynuowanie reformy międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju;
 9. podkreśla, że bieżąca reforma struktury pomocy międzynarodowej nie powinna prowadzić do wycofywania się z dotychczasowych osiągnięć w zakresie rozwoju i nie może być dla państw członkowskich zasłoną dymną pozwalającą im uniknąć wywiązywania się z przyjętych zobowiązań;
 10. uważa, że sama wielkość środków pomocy na rzecz rozwoju nie jest wystarczającą podstawą do wypowiedzenia się o skuteczności i wydajności działań UE związanych z pomocą na rzecz rozwoju;
 11. uważa, że przezwyciężenie kryzysu finansowego i gospodarczego powinno w dalszym ciągu stanowić priorytet;
 12. podkreśla konieczność kontynuowania pomocy i dostosowywania jej do nowych sytuacji i okoliczności;

Czwartek, 25 marca 2010 r.

13. podkreśla, że światowy kryzys gospodarczy wymaga nasilenia współpracy na rzecz rozwoju zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym;
14. podkreśla, że skurczenie się rynku kredytowego, niepewność spowodowana kryzysem i spadek wymiany handlowej, inwestycji oraz przekazów pieniężnych wysyłanych przez emigrantów stanowiły kanały za pomocą których kryzys rozprzestrzenił się z krajów rozwiniętych do krajów rozwijających się, a we wszystkich tych obszarach konieczne jest, aby Unia przejęła inicjatywę i nasiliła, w sposób skoordynowany, szeroko zakrojony i spójny, swą obecność na scenie międzynarodowej;
15. wzywa Radę i Komisję, by przy monitorowaniu swych polityk i instrumentów w zakresie współpracy na rzecz rozwoju zwracały ponadto uwagę na zminimalizowanie niezamierzonych skutków dla gospodarek krajów rozwijających się, jak wzrastające uzależnienie od transferów pomocy na rzecz rozwoju wraz negatywnym wpływem na wzrost, płace i zatrudnienie, a także powstanie struktur dążących tylko do zysku oraz korupcji;
16. zwraca się do Rady i Komisji o poprawę koordynacji dwustronnej i wielostronnej współpracy na rzecz rozwoju, ponieważ braki w tej dziedzinie stanowią jedną z głównych przyczyn niedostatecznej skuteczności pomocy na rzecz rozwoju.
17. uznaje, że luki w przepisach, nadzorowanie i kontrolowanie sektora finansowego oraz niektóre strategie instytucji finansowych okazały się nieskuteczne wobec kryzysu, a nawet pogłębiły jego negatywne skutki; podkreśla, że w przeciwieństwie do rozwoju sytuacji w krajach rozwiniętych tego rodzaju narzucone warunki drastycznie ograniczyły zdolność krajów rozwijających się do reagowania na zastój gospodarczy poprzez przyjmowanie zachęt fiskalnych;
18. podkreśla, że reakcja na kryzys finansowy i gospodarczy powinna mieć wymiar globalny, że żadna instytucja finansowa, sektor rynku ani kraj nie może być zwolniony ze stosowania przepisów lub podlegania nadzorowi oraz że przejrzystość i odpowiedzialność wszystkich podmiotów powinna być podstawą nowego systemu międzynarodowego zarządzania w sektorze finansowym;
19. z jednej strony z zadowoleniem przyjmuje poprawę warunków zaciągania pożyczek oferowanych krajom o niskich dochodach przez międzynarodowe instytucje finansowe, którą cechuje wyższy poziom wydatków przynoszących korzyści ubogim oraz nacisk na ograniczanie ubóstwa i wydatki pro wzrostowe w krajach rozwijających się; wyraża jednak poważne zaniepokojenie możliwością i niebezpieczeństwem wzrostu zadłużenia krajów rozwijających się oraz nowego kryzysu stabilności zadłużenia; wzywa rządy do bezzwłocznego przeprowadzenia reform międzynarodowych instytucji finansowych
20. wzywa Komisję do zbadania możliwości przyjęcia propozycji Banku Światowego dotyczącej specjalnego funduszu „Vulnerability Fund”, przeznaczonego na finansowanie bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony socjalnej i rozwoju społecznego;
21. apeluje do przywódców grupy G20, by niezwłocznie zaczęli realizować zobowiązanie podjęte na szczycie, który odbył się we wrześniu 2009 r. w Pittsburghu, dotyczące zreformowania światowej struktury rozwoju, przekazując w związku z tym co najmniej 5 % udziałów w MFW krajom wschodzącym i rozwijającym się i co najmniej 3 % praw głosu w Banku Światowym krajom rozwijającym się i znajdującym się w okresie przejściowym;
22. podkreśla potrzebę reformy światowego ładu gospodarczego celem zapewnienia lepszej reprezentacji krajów rozwijających się w podejmujących decyzje forach; proponuje, aby w tym celu poszerzono grupę G20 o co najmniej jednego przedstawiciela krajów rozwijających się, a w szczególności z krajów najsłabiej rozwiniętych, który mógłby być przewodniczącym grupy G77;
23. zachęca również Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na promowanie i ochronę godnych warunków pracy oraz zwalczanie dyskryminacji ze względu na płeć i pracy dzieci, przestrzegając zaleceń dotyczących tego zagadnienia wydanych przez Międzynarodową Organizację Pracy, która powinna odgrywać większą rolę;
24. podkreśla potrzebę przejścia na międzynarodowy system zarządzania, który będzie chronił najsłabsze osoby i kraje, zwłaszcza te najmocniej dotknięte przez kryzys, o nieskutecznych sieciach bezpieczeństwa lub nie posiadających ich wcale;

Czwartek, 25 marca 2010 r.

25. zauważa, że członkowie międzynarodowych instytucji finansowych zatwierdzili podział specjalnych praw ciągnięcia (SDR) odpowiadający kwocie 250 mld USD, przy czym suma SDR, które przypadną krajom rozwijającym się, odpowiada kwocie zaledwie 18 mld USD; z naciskiem wzywa państwa członkowskie i społeczność międzynarodową do rozważenia propozycji G. Sorosa, by kraje zamożne przeznaczyły swoje SDR na fundusz globalnych dóbr publicznych, np. na przeciwdziałanie zmianom klimatu i zlikwidowanie ubóstwa;
26. zwraca się do Rady i Komisji o podjęcie kroków na rzecz uzgodnionego na szczycie G20 zwiększenia środków międzynarodowych instytucji finansowych;
27. zwraca się do Komisji i Rady o poparcie ambitnej reformy MFW;
28. zaleca nasilić współpracę makroekonomiczną w ramach G20, wzmocnić rolę systemu Narodów Zjednoczonych i zreformować międzynarodowe instytucje finansowe, aby w sposób skoordynowany zareagować na kryzys i jego skutki w krajach rozwijających się;
29. ubolewa, że sektor finansowy nie w pełni wyciągnął wnioski z konsekwencji tego bezprecedensowego kryzysu, chociaż skorzystał z olbrzymich dotacji państwowych; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie podjęte przez przywódców grupy G20 na szczycie, który odbył się we wrześniu 2009 r. w Pittsburghu, dotyczące zapewnienia, że sektor finansowy zrekompensuje koszty kryzysu ponieszone do tej pory przez podatników, innych obywateli i służby publiczne zarówno w krajach rozwiniętych gospodarczo, jak i w krajach rozwijających się;
30. wyraża zdecydowane przekonanie, że opodatkowanie systemu bankowego stanowiłoby uczciwy wkład sektora finansowego w sprawiedliwość społeczną na skalę światową wzywa również do wprowadzenia międzynarodowej opłaty za transakcje finansowe, by system podatkowy jako całość był sprawiedliwszy i by uzyskać dodatkowe środki na finansowanie rozwoju i globalnych dóbr publicznych oraz dostosowanie się do zmian klimatu i ich skutków oraz łagodzenie ich w krajach rozwijających się;
31. wzywa Komisję do przedstawienia komunikatu na temat sposobu, w jaki podatek od międzynarodowych transakcji finansowych może się przyczynić, między innymi, do osiągnięcia MDG, zmniejszenia globalnego braku równowagi i promowania zrównoważonego rozwoju na świecie;
32. wzywa, aby raport przygotowywany przez MFW (Międzynarodowy Fundusz Walutowy) na następny szczyt G20 na temat udziału sektora finansowego w ciężarach poniesionych przez różne rządy podczas interwencji kryzysowych uwzględniał wszystkie pośrednie i bezpośrednie wydatki poniesione z finansów publicznych, a zwłaszcza ich wpływ na budżety krajów rozwijających się;
33. z dużym zaniepokojeniem odnotowuje fakt, że w 2010 r. kraje rozwijające się będą musiały prawdopodobnie poradzić sobie z deficytem finansowym wynoszącym 315 mld USD i że coraz trudniejsza sytuacja fiskalna w najsłabszych krajach zagraża najważniejszym wydatkom na edukację, zdrowie, infrastrukturę i opiekę społeczną, na które potrzeba 11,6 mld USD; dlatego też uważa, że należy zbadać podstawy porozumienia z państwami będącymi wierzycielami w celu ustanowienia moratorium lub umorzenia zadłużenia krajów najuboższych, by umożliwić im wdrożenie przeciwyklicznej polityki fiskalnej w celu złagodzenia poważnych skutków kryzysu; proponuje podjęcie wysiłków w kierunku ułatwienia przejrzystych rozwiązań na rzecz przejrzystego rozstrzygnięcia kwestii zadłużenia;
34. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy państw członkowskich dotyczące wdrożenia dobrowolnego opodatkowania od emisji z transportu lotniczego i morskiego w celu współfinansowania kosztów łagodzenia zmian klimatu i przystosowania do nich w krajach rozwijających się, a ponadto zachęca wszystkie państwa członkowskie, by rozważyły wdrożenie podobnych podatków;
35. zgodnie ze swoją rezolucją z dnia 21 października 2008, wzywa państwa członkowskie i Komisję do osiągnięcia porozumienia w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji UE w kwestii przeznaczenia co najmniej 25 % dochodów uzyskanych z aukcji uprawnieniami do emisji CO₂ na wspieranie przy pomocy inwestycji publicznych krajów rozwijających się w skutecznym radzeniu sobie ze zmianami klimatu;
36. zwraca się do Komisji Europejskiej i państw członkowskich Unii Europejskiej o wsparcie wszelkich środków umożliwiających walkę ze zmianami klimatu, których głównymi ofiarami są kraje rozwijające się, i w związku z tym o natężenie transferu odpowiednich technologii;

Czwartek, 25 marca 2010 r.

37. wzywa Komisję oraz państwa członkowskie, aby zwróciły większą uwagę na związek pomiędzy kryzysem ekologicznym a kryzysem rozwojowym oraz nalega, aby uznały zrównoważony rozwój i „wzrost ekologiczny” za strategiczne priorytety UE; wzywa UE do przydzielenia dodatkowych środków na pokrycie zobowiązań w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu w krajach rozwijających się, z uwzględnieniem rosnącej liczby tzw. „uchodźców ekologicznych”;

38. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie się w październiku 2009 r. Rady Europejskiej do nieosłabiania MDG w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu; wzywa Radę do jak najszybszego uzgodnienia, w świetle konkluzji ze szczytu w Kopenhadze oraz kompromisu grupy G20, konkretnych wkładów finansowych, które pozwolą krajom rozwijającym się na przewycięzenie pogarszających się warunków klimatycznych i w celu dopilnowania, aby potrzeba pomocy spowodowana kryzysem gospodarczym nie doprowadziła do ponownego popadnięcia w nadmierne zadłużenie zagraniczne;

39. podkreśla decydujące znaczenie przekazów pieniężnych dokonywanych przez migrantów, stanowiących przepływy kapitału bezpośrednio do rąk docelowych grup ludności w krajach rozwijających się, które mogą szybko wykorzystać te środki na zaspokojenie pilnych potrzeb; zwraca się do państw członkowskich i do krajów, do których przekazy te są wysyłane, o ułatwienie dostarczania przekazów oraz o dążenie do obniżenia ich kosztów;

40. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie przywódców grupy G8 przyjęte na szczycie, który odbył się w lipcu 2009 r. we włoskim mieście L'Aquila, dotyczące zmniejszenia kosztów przekazów pieniężnych z 10 % do 5 % w ciągu pięciu lat; jest zdania, że większa konkurencja rynkowa i szersze ramy regulacyjne to zasadnicze środki obniżania kosztów operacji dokonywania przekazów przy równoczesnym przyspieszeniu przyjmowania nowych technologii i wspieraniu integracji finansowej osób ubogich w krajach rozwijających się;

41. popiera podejmowanie wspólnych inicjatyw publiczno-publicznych i publiczno-prywatnych na rzecz rozwoju, w oparciu o publiczne przywództwo i wsparcie prywatnych darczyńców, zgodnych z priorytetami krajów partnerskich, jako środka zwiększania poziomu odpowiedzialnych i zrównoważonych inwestycji bezpośrednich w krajach rozwijających się i ułatwiania transferu technologii;

42. przypomina o zasadniczej roli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, władz lokalnych i zdecentralizowanej współpracy w zarządzaniu następstwami kryzysu gospodarczego i w procesie rozwoju; w związku z tym zwraca się do Komisji o spowodowanie, by decentralizacja stała się obszarem, na którym koncentruje się wspólnotowa pomoc w państwach rozwijających się;

43. z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie mechanizmu FLEX stosowanego w razie podatności na zagrożenia i mającego pomagać kwalifikującym się krajom Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) w radzeniu sobie ze społecznymi konsekwencjami kryzysu, a także apeluje z naciskiem o szybkie udostępnienie funduszy; ponownie wyraża jednak zaniepokojenie co do sposobu, w jaki Komisja zapełni w przyszłości deficyt powstały w wyniku wczesnego wydatkowania wsparcia budżetowego;

44. uważa handel za główną dźwignię wzrostu gospodarczego i zmniejszania ubóstwa w krajach rozwijających się oraz wzywa UE i państwa członkowskie, by nadal uznawały kwestie rozwoju za główny przedmiot negocjacji w ramach rundy dauhańskiej oraz by wykorzystywały swoje międzynarodowe wpływy na rzecz pomyślnego, sprawiedliwego i sprzyjającego rozwojowi zakończenia rundy dauhańskiej, zwiększając zarazem nastawienie na rzecz osób ubogich w polityce UE w zakresie pomocy na rzecz wymiany handlowej;

45. podkreśla, że na mocy art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej UE musi z jednej strony zapewnić, by jej strategię polityczne w zakresie handlu, bezpieczeństwa, migracji i rolnictwa oraz pozostałe strategię spójnie działały dla dobra krajów rozwijających się, i z drugiej strony wspierać uczciwy i sprzyjający rozwojowi międzynarodowy system finansów i handlu;

46. przypomina, że zasada spójności polityki na rzecz rozwoju, zapisana w traktatach UE, jest kluczową koncepcją realizacji MDG; wzywa zatem UE do rozwijania polityki handlowej, która jest jednolita i spójna z realizacją milenijnych celów rozwoju; wzywa do wypracowania solidnych instrumentów prawnych zapewniających, że UE będzie odpowiedzialna za swe zobowiązania na rzecz spójności polityki;

47. zwraca się o większą spójność pomocy na rzecz rozwoju i innych polityk UE; zauważa, że np. wprowadzanie na rynek subsydiowanych przez UE produktów rolnych może być sprzeczne z tworzeniem stabilnych rynków dla produktów biednych lokalnych rolników i tym samym może zniweczyć wysiłki związane z projektami mającymi na celu poprawę stanu lokalnego rolnictwa;

Czwartek, 25 marca 2010 r.

48. jest przekonany, że wyważone, sprawiedliwe i ukierunkowane na rozwój zakończenie rundy dauhańskiej wspomogłoby odnowę gospodarczą po kryzysie, a także mogłoby przyczynić się do zmniejszenia ubóstwa w krajach rozwijających się, tworzeniu dobrej jakości stanowisk pracy i do spadku cen detalicznych; jest z związku z tym głęboko zaniepokojony brakiem postępów w negocjacjach rundy dauhańskiej;

49. podkreśla, że aby osiągnąć stabilność finansową i lepsze funkcjonowanie światowego systemu handlowego w ramach WTO należy zmierzać w kierunku nowego systemu walutowego i finansowego opartego na zasadach multilateralizmu, uwzględniających specyficzne problemy krajów rozwijających się i mieszczonego się w ramach systemu Narodów Zjednoczonych;

50. przypomina, że strategia pomocy na rzecz wymiany handlowej ma na celu pomoc krajom rozwijającym się i krajom najslabiej rozwiniętym w negocjowaniu, wdrażaniu i czerpaniu korzyści z porozumień handlowych, w rozszerzaniu ich wymiany handlowej i przyspieszeniu zwalczania ubóstwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia realizacji zobowiązań, iż do 2010 r. w całej UE zostanie osiągnięty cel 2 mld euro rocznie; prosi Komisję o przedstawienie szczegółowych informacji i danych liczbowych na temat, jakie dodatkowe linie budżetowe (poza linią 20 02 03) wykorzystane zostały na finansowanie pomocy związanej z handlem (TRA) oraz pomocy na rzecz wymiany handlowej, a także dotyczących całości finansowania pomocy na rzecz wymiany handlowej z budżetu UE;

51. ponownie stwierdza, że umowy o partnerstwie gospodarczym (EPA) powinny być uznawane za narzędzie na rzecz rozwoju i nie powinny być postrzegane tylko jako instrument handlu międzynarodowego wzywa Komisję, by dążyła do szybkiego zakończenia negocjacji, przy równoczesnym uwzględnieniu wpływu, jaki umowy te mogą mieć na zdolność krajów AKP do radzenia sobie z kryzysem

52. odnotowuje, że znaczący spadek w dochodach z eksportu w wielu krajach rozwijających się, w szczególności w krajach najslabiej rozwiniętych, ograniczył wzrost i rozwój Południa; wzywa Komisję, by przy negocjowaniu i wdrażaniu porozumień handlowych, w szczególności umów o partnerstwie gospodarczym, wzmacniała spójność polityki UE na rzecz rozwoju oraz, między innymi, promowania godnej pracy, tworzenia dóbr i miejsc pracy, a także zapewniała odpowiednią asymetrię i okresy przejściowe w zobowiązaniach handlowych, jak również poszanowanie priorytetów każdego państwa i odpowiednie zasięganie opinii kluczowych podmiotów oraz społeczeństwa obywatelskiego;

53. uważa, że kraje rozwijające się, które w szczególnie dużym stopniu uzależnione są od funduszy współpracy na rzecz rozwoju i które charakteryzują się ukierunkowaniem na eksport, w największym stopniu są negatywnie dotknięte przez kryzys, ponieważ napływ kapitału z Północy na Południe zmniejsza się coraz bardziej, a rynki wewnętrzne w wielu państwach rozwijających się są zbyt słabe, by zrekompenzować spadek eksportu;

54. wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny zależności krajów AKP od eksportu oraz jej przystawalności do celów w zakresie rozwoju w dokumentach strategii kraju;

55. odnotowuje porozumienie w sprawie globalnego systemu przywilejów w handlu – mechanizmu ustanowionego przez 22 kraje rozwijające się z myślą o redukcji taryf celnych i ograniczeniu innych barier w eksporcie towarów, które podlegają wymianie handlowej między nimi, oraz w dążeniu do pobudzenia oraz uniezależnienia handlu regionów południowych od zawirowań w światowym handlu;

56. uważa, że protekcjonizm nie jest właściwą reakcją na kryzys, i ponownie apeluje do UE o znoszenie barier w handlu i dotacji, również unijnych, zakłócających wymianę handlową, i przynoszących szczególnie wiele szkody krajom rozwijającym się;

57. jest zdania, że unijna polityka na rzecz rozwoju powinna dążyć do równowagi pomiędzy interesami UE i krajów rozwijających się i uważa, że wzajemne otwarcie rynków, które nie powinno być realizowane kosztem stabilności gospodarczej w krajach rozwijających się, wymaga odpowiednich ram nadzoru i regulacji; zwraca się do Komisji, Rady i EBI, aby udostępnienie mikrokredytów dla MŚP i drobnych rolników uczyniła priorytetem współpracy na rzecz rozwoju, tym samym wspierając trwałe regionalne struktury gospodarcze;

58. wzywa Komisję, aby zabezpieczyła podjęte działania w kierunku długoterminowych celów rozwojowych przygotowując się do zrównoważonego rozwoju oraz udzielania pomocy humanitarnej w najcięższym okresie kryzysu dla krajów rozwijających się;

Czwartek, 25 marca 2010 r.

59. stwierdza, że skala, głębokość i złożoność kryzysu finansowego odzwierciedlają brak powiązania między ewolucją rynku finansowego a realną gospodarką, z istnieniem powiększającego się braku równowagi na skalę globalną i z pogarszaniem się problemów dotyczących ochrony środowiska na naszej planecie, których rozwiązanie jest konieczne, aby system ekonomiczny podążał ścieżką zrównoważonego rozwoju na skalę globalną;

60. wyraża głębokie ubolewanie, że negatywny wpływ rajów podatkowych może być przeszkodą nie do pokonania w rozwoju gospodarczym krajów ubogich, naruszać suwerenność innych krajów, szkodzić skuteczności rynków finansowych i przydzielania zasobów, zagrażać krajowym systemom podatkowym i podnosić koszty opodatkowania, tworzyć zachęty do przestępczości gospodarczej, a także szkodzić dochodom prywatnym, dobrym rządóm i wzrostowi gospodarczemu, a przez to uniemożliwiać krajóm rozwijającym się inwestowanie w usługi publiczne, edukację, zabezpieczenia społeczne i jakość życia obywateli;

61. podkreśla, że raje podatkowe i zagraniczne strefy ulg i preferencji finansowych działają pobudzająco na strategię uchylania się od zobowiązań podatkowych (np. poprzez niewłaściwe wycenianie transferów), unikanie płacenia podatków i nielegalny odpływ kapitału; podkreśla w szczególności, że oszustwa podatkowe w krajach rozwijających się prowadzą do rocznych strat w dochodach płynących z podatków, które są 10 razy większe od kwoty pomocy na rzecz rozwoju przekazanej przez państwa uprzemysłowione; wzywa zatem państwa członkowskie do uznania za absolutny priorytet walki z rajami podatkowymi, uchylaniem się od zobowiązań podatkowych i nielegalnym odpływem kapitału z krajów rozwijających się; w związku z tym potwierdza swe przekonanie, że należy globalnie rozszerzyć automatyczną wymianę informacji i dokonać jej wdrożenia w ramach struktur wielostronnych;

62. zauważa, że na świecie istnieją dziesiątki rajów podatkowych, które są wykorzystywane nawet przez firmy z krajów OECD w celu uniknięcia płacenia podatków na rzecz krajów rozwijających się, w których prowadzą one zyskowną działalność lub na rzecz krajów pochodzenia; zwraca się do Komisji o poinformowanie, w jaki sposób można rozszerzyć globalnie automatyczną wymianę informacji, w jaki sposób wprowadzić sankcje na niechętne do współpracy raje podatkowe i korzystające z nich podmioty, a także w jaki sposób informowanie o osiągniętych zyskach i ponoszonych obciążeniach podatkowych w każdym kraju może stać się obowiązkiem dla międzynarodowych przedsiębiorstw w UE;

63. przyznaje, że umowy dotyczące wymiany informacji podatkowych nie eliminują szkodliwych struktur wyodrębnionych systemów podatkowych lub braku rejestrów publicznych i nie wymuszają upubliczniania danych księgowych, prowadzenia audytów lub przechowywania zapisów; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez grupę G20 i Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) przeciwko rajom podatkowym, zauważa jednak i ubolewa, że ustanowione kryteria, umowy dotyczące wymiany informacji podatkowych i obowiązujące procedury nie będą skuteczne w rozwiązywaniu problemu rajów podatkowych i nielegalnych przepływów finansowych; wzywa OECD, grupę G20 i UE, by przyjęły surowsze kryteria identyfikacji rajów podatkowych i dążyły do zawarcia na szczeblu międzynarodowym wiążącej wielostronnej umowy dotyczącej automatycznej wymiany informacji podatkowych, przewidującej środki zaradcze w przypadku nieprzestrzegania jej postanowień;

64. wzywa UE, jej państwa członkowskie i międzynarodowe instytucje finansowe, by wspierały kraje rozwijające się w zwiększaniu dochodów i pomagały tworzyć potencjał w sferze podatkowej;

65. zauważa, że połowa nielegalnych przepływów finansowych z krajów rozwijających się ma związek z niewłaściwym oszacowaniem wartości wymiany handlowej, i ponownie wzywa do zawarcia nowego, wiążącego światowego porozumienia finansowego, które zmusi przedsiębiorstwa międzynarodowe, w tym różne jednostki zależne, do automatycznego ujawniania zysków uzyskiwanych i obciążeń podatkowych ponoszonych w każdym kraju, by zapewnić przejrzystość sprzedaży, zysków i podatków w poszczególnych krajach, w których działają te przedsiębiorstwa;

66. wzywa Komisję do aktywnego wspierania odpowiedzialności przedsiębiorstw za kwestie społeczne i środowisko naturalne, aby umożliwić skuteczną kontrolę wpływu działalności przedsiębiorstw międzynarodowych i jednostek zależnych w krajach rozwijających się na społeczeństwo, środowisko naturalne i poszanowanie praw człowieka;

67. zauważa z niepokojem, że dalsze pogorszenie się sytuacji gospodarczej krajów rozwijających się może prowadzić do niedopuszczalnie wysokiego poziomu bezrobocia oraz zwiększenia migracji zarobkowej; nadmienia, że tego rodzaju przepływy migracyjne mogą doprowadzić do „drenażu mózgów” w krajach rozwijających się i mieć niekorzystny wpływ na ich przyszły rozwój gospodarczy;

68. przyjmuje do wiadomości potrzebę rzeczywistej poprawy systemów bankowych w krajach rozwijających się, jako konkretnego środka zabezpieczającego inwestycje oraz rozwój i wzrost sektora finansowego, środki finansowe przekazywane przez emigrantów oraz wymianę handlową i wszelkiego innego typu, przyczyniające się do spójności społecznej oraz stabilności politycznej i gospodarczej;

Czwartek, 25 marca 2010 r.

69. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę odzyskiwania skradzionego mienia, z którą wystąpiło Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przemocności i Bank Światowy, by pomóc krajom rozwijającym się w zwalczaniu korupcji, działalności przestępczej i oszustw podatkowych, i wzywa państwa członkowskie do ratyfikowania Konwencji ONZ przeciwko korupcji;

70. podkreśla znaczenie wspierania krajów rozwijających się w budowaniu skutecznych struktur służących nasilaniu, w ich własnym interesie, walki z korupcją i praworządności, wzmocnieniu prawidłowego zarządzania i jawności finansów publicznych w celu poprawy prognozowania i zwiększenia wykonania i kontroli budżetowej; podkreśla znaczenie kontroli parlamentarnej finansów publicznych; podkreśla potrzebę ulepszenia międzynarodowych standardów rachunkowości w celu unikania uchylania się od zobowiązań podatkowych i unikania płacenia podatków, również za pomocą nałożenia na firmy międzynarodowe wymogu sporządzania sprawozdań finansowych odrębnie dla każdego kraju;

71. z zadowoleniem przyjmuje egzekwowanie przez EBI polityki dotyczącej zagranicznych centrów finansowych; wzywa UE, państwa członkowskie i Europejski Bank Inwestycyjny, by wykazały się inicjatywą i zwalczały raje podatkowe, przyjmując zasady dotyczące zamówień publicznych i wydatkowania funduszy publicznych, które uniemożliwią każdej spółce, bankowi czy innej instytucji zarejestrowanej w kraju podatkowym korzystanie z funduszy publicznych; wzywa Europejski Bank Inwestycyjny do uwzględnienia w ramach wzmocnionych wytycznych potrzeby składania przez przedsiębiorstwa oraz pośredników finansowych sprawozdań z ich działalności w rozbiciu na poszczególne kraje;

72. zauważa, że EBI dołożył starań, aby jego gwarancje i inwestycje nie były dokonywane przez raje podatkowe; zwraca się do EBI o podjęcie dodatkowych kroków w celu zapewnienia, że nie dzieje się tak również pośrednio; zwraca się do EBI o składanie sprawozdań na temat realizacji polityki dotyczącej zagranicznych centrów finansowych; zwraca się do EBI o szczególną czujność przy wyznaczaniu warunków lub kryteriów warunkowości, tak aby zapewnić zgodność z celami politycznymi UE, oraz z koncepcją „godnej pracy” MOP zagwarantowując w ten sposób maksymalizację pomocy, udział lokalnych przedsiębiorstw i walkę z korupcją; uważa, że Europejski Bank Inwestycyjny powinien skoncentrować swą politykę rekrutacyjną na pozyskiwaniu wiedzy specjalistycznej w zakresie ochrony środowiska i rozwoju;

73. uważa, że prowadzony obecnie przegląd średniookresowy działalności EBI w zakresie pożyczek dla krajów trzecich oraz porozumień dotyczących współpracy, który ma być ukończony w 2010 r. i w odniesieniu do którego Parlament Europejski działa jako współprawodawca, to ważna okazja do zwiększenia roli EBI we współpracy na rzecz rozwoju, gdzie nadrzędnym celem jest realizacja MDG do 2015 r.; uważa w tym względzie, że przedsięwzięcia mające na celu ograniczanie ubóstwa powinny być traktowane priorytetowo;

74. ubolewa nad tendencją spadkową realizowanych od lat osiemdziesiątych inwestycji w rolnictwie w krajach rozwijających się i po raz kolejny zwraca się do Komisji o spowodowanie, by bezpieczeństwo żywnościowe stało się priorytetem polityki rozwoju Unii Europejskiej, oraz nawołuje związek z tym do wzmocnienia wsparcia dla rolnictwa, zwłaszcza uprawy roślin spożywczych, i rozwoju obszarów wiejskich;

75. uważa, że jedną z głównych przeszkód w rozwoju gospodarczym w krajach rozwijających się jest ograniczony dostęp potencjalnych przedsiębiorców do pożyczek i mikrokredytów; podkreśla ponadto kwestię gwarancji kredytowych, które w większości przypadków są dla nich niedostępne; wzywa w związku z tym Komisję i EBI do opracowania na większą skalę programów na rzecz dostępności kredytów i mikrokredytów;

76. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania środków ułatwiających krajom rozwijającym się dostęp do kredytów, w tym znaczącej kapitalizacji wielostronnych banków rozwoju, i stworzenia ram pozwalających swobodzie różnorodności dostawców usług finansowych sprostać potrzebom lokalnych obywateli;

77. zachęca Komisję, by opracowując wniosek dotyczący decyzji w sprawie mandatu EBI w sprawie pożyczek dla krajów trzecich po przeglądzie śródkresowym, w pełni uwzględniła zalecenia zawarte w niniejszym sprawozdaniu;

78. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, państwom członkowskim, organom ONZ, MFW i Bankowi Światowemu oraz członkom zarządu MFW i Banku Światowego pochodzącym z państw członkowskich UE, a także krajom grupy G20.